

OBSAH

Předmluva	9
Co je věda?	9
Cíle přírodovědných předmětů	9
Koncepce knihy	10

Část 1 Rostliny

Kapitola A: Části rostlin a jejich funkce

I A 1 Které stromy rostou v našem okolí?	14
I A 2 Které jsou hlavní části rostlin?	15
I A 3 Mění na podzim barvu všechny rostliny?	16
I A 4 Jak rychle rostou bakterie?	17

Kapitola B: Kořeny, stonky, listy

I B 1 Kterými směry rostou kořeny?	18
I B 2 Hledají kořeny vodu?	19
I B 3 Jak kořeny čerpají vodu?	20
I B 4 Ztrácejí listy vodu?	21
I B 5 Jak se listy liší velikostí, tvarem a svými okraji?	22

Kapitola C: Semena a rozmnožování

I C 1 Odkud pocházejí semena?	23
I C 2 Jak semena cestují?	24
I C 3 V jakých podmínkách vzniká a roste plíseň?	25
I C 4 Jak včely napomáhají rozmnožování rostlin?	26

Kapitola D: Půda a klíčení

I D 1 Klíčí a roste rostlina stejně v různých typech půdy?	27
I D 2 Udržují některé typy půdy vodu lépe než půdy jiné?	28

I D 3 Jak voda ovlivňuje klíčení?	29
I D 4 Jak vzduch ovlivňuje klíčení?	30
I D 5 Jak světlo ovlivňuje klíčení?	31
I D 6 Jak zjišťujeme klíčivost semen?	32
I D 7 Co je kompostování?	33

Kapitola E: Růst

I E 1 Jak rostliny rostou?	34
I E 2 Potřebují rostliny sluneční světlo?	35
I E 3 Jak teplota ovlivňuje růst?	36
I E 4 Mohou žít rostliny bez vody?	37
I E 5 Jak rychle se voda pohybuje ve stoncích?	38
I E 6 Jak se voda pohybuje v rostlině?	39
I E 7 Je světlo nezbytné k růstu rostlin?	40
I E 8 Rostou rostliny směrem ke světlu?	41
I E 9 Vydávají suchozemské a vodní rostliny kyslík?	42
I E 10 Vydechují rostliny ve tmě oxid uhličitý?	43
I E 11 Co je biologická kontrola?	44

Kapitola F: Rostliny pro radost

I F 1 Jak si uděláme nádobku z mrkve?	45
I F 2 Jak lze vytvořit malý skleník?	46
I F 3 Jak můžeme rostliny dárkově upravit?	47
I F 4 Jak si můžeme vytvořit „sprejový otisk“?	48

Část 2 Živočichové

Kapitola A: Třídění

II A 1 Co je to potravní pyramida?	50
II A 2 Jaký je rozdíl mezi živými organismy a neživými věcmi?	51
II A 3 Jak třídíme živé organismy?	52
II A 4 Jak žijí živočichové?	53
II A 5 Kolik existuje druhů živočichů?	54

Kapitola B: Domácí zvířátka

II B 1 Jaké zvířátko si mám opatřit?	55
II B 2 Jak pečujeme o psy a kočky?	56
II B 3 Jak pečujeme o křečky, morčata, myši a další hlodavce?	57

Kapitola C: Hmyz a klepítkatci (pavouci)

II C 1	Jak můžeme studovat běžný hmyz?	58
II C 2	Jak žijí mravenci?	60
II C 3	Jak žijí včely?	61
II C 4	Vývine se z housenky motýl?	62
II C 5	Jak můžeme uchovávat hmyz nebo si dělat sbírku?	63
II C 6	Čím se pavouci liší od hmyzu?	65
II C 7	Co to jsou pesticidy?	66

Kapitola D: Plazi

II D 1	Co jsou to plazi?	67
II D 2	Víme něco o hadech?	68
II D 3	Jak si uděláme terárium pro plazy?	69

Kapitola E: Vodní živočichové (ryby a obojživelníci)

II E 1	Jak pečovat o sladkovodní akvárium?	70
II E 2	Stane se pulec žábou?	72
II E 3	Co to jsou obojživelníci?	73

Část 3

Zdraví

Kapitola A: Struktura a funkce těla

III A 1	Co jsou buňky, tkáně a orgány?	90
III A 2	Jaké jsou soustavy lidského těla?	91
III A 3	Jaké druhy kostí a kloubů máme?	92
III A 4	Jak pracuje srdce?	93
III A 5	Jak si najdeme puls?	94
III A 6	Jak pracují naše plíce?	95
III A 7	Kolik vzduchu pojmom naše plíce?	96
III A 8	Jak prokážeme, že tělo přijímá kyslík a vylučuje oxid uhličitý?	97
III A 9	Je každý otisk prstu jiný?	98

Kapitola B: Smysly

III B 1	Kolik máme smyslů? Jak získáváme informace z okolí?	99
III B 2	Jak dobře vidíme?	100
III B 3	Proč se mění velikost zornice v našem oku?	101
III B 4	Jak oči vnímají jednotlivé barvy?	102
III B 5	Jak vidíme pohyb?	103
III B 6	Mohou se naše oči unavit?	104
III B 7	Existuje v lidském oku slepé místo?	105
III B 8	Už nás někdy zrak oklamal?	106
III B 9	Jak používáme mikroskop?	107
III B 10	Jak dobře slyšíme?	108

Kapitola F: Ptáci

II F 1	Jak se ptáci liší od ostatních živočichů?	74
II F 2	Jak určíme běžné druhy ptáků?	75
II F 3	Jak se vylíhne z vajíčka kuře?	76

Kapitola G: Savci

II G 1	Jak se savci liší od ostatních živočichů?	78
II G 2	Co mají společného savci v džungli, na farmě a v moři?	79
II G 3	Jsou lidé savci?	80
II G 4	Jak se živočichové chrání?	81

Kapitola H: Chov

II H 1	Jak si uděláme malou jednoduchou klec?	82
II H 2	Jak uděláme kovovou klec pro malé živočichy?	83
II H 3	Jak si uděláme klec pro středně velké živočichy?	84
II H 4	Jak vyrobit jednoduché vivárium?	85
II H 5	Čím krmíme odchycená zvířata?	86
II H 6	Jak nám zvířata pomáhají?	88

III B 11	Co se děje s ušním bubínkem, když rychle měníme výšku?	109
III B 12	Jak se naučíme znát svůj hmat?	110
III B 13	Jak používáme čich?	111
III B 14	Kolik druhů chutí máme?	112

Kapitola C: Výživa

III C 1	Jakou potravu potřebuje naše tělo?	113
III C 2	Jak se stravovat podle potravní pyramidy?	114
III C 3	Proč máme sledovat složení potravin?	115
III C 4	Co je zdrojem vitaminů a minerálů?	116
III C 5	Kterou část rostlin jíme?	119
III C 6	Která strava obsahuje sacharidy (škroby a cukry)?	120
III C 7	Jak trávíme sacharidy?	121
III C 8	Jak zjišťujeme tuk v potravě?	122
III C 9	Jak vyrábíme máslo?	123
III C 10	Jak se potraviny uchovávají?	124

Kapitola D: Péče o zdraví

III D 1	Jak se udržujeme zdraví?	125
III D 2	Jak se naše tělo chrání?	126
III D 3	Jaké oděvy bychom měli nosit?	127
III D 4	Jak pečujeme o zuby?	128

III D 5	Proč si máme před jídlem mýt ruce? . . .	129
III D 6	Jsou bakterie prospěšné, nebo škodlivé? . . .	130
III D 7	Je káva pro člověka škodlivá?	132
III D 8	Je kouření škodlivé?	133
III D 9	Škodí kouření marihuany?	135
III D 10	Je alkohol škodlivý?	136
III D 11	Jsou tvrdé drogy škodlivé?	137
III D 12	Co bychom měli znát o sexu?	138
III D 13	Jak si udržíte duševní zdraví?	139

Kapitola E: Zdravotnictví a hygiena

III E 1	Jak se šíří choroby?	140
III E 2	Jak stát pečuje o naše zdraví?	141
III E 3	Jak se čistí voda?	142
III E 4	Jak zjistíme výskyt mikroorganismů? . . .	143

Kapitola F: První pomoc

III F 1	Znáte zásady první pomoci při poranění nebo nehodě?	144
---------	--	-----

III F 2	Jak dáváme umělé dýchání?	145
III F 3	Jak zastavíme silné krvácení?	146
III F 4	Jak postupujeme při poranění ruky nebo nohy?	147
III F 5	Proč užíváme léky?	148

Kapitola G: Bezpečnost

III G 1	Jak můžeme předcházet nehodám?	149
III G 2	Které dopravní signály bychom měli znát?	150
III G 3	Jaká bezpečnostní opatření dodržujeme při jízdě na kole?	151
III G 4	Jak bezpečný je náš domov?	152
III G 5	Jak se zachrání příliš unavený plavec? . .	153
III G 6	Co máme dělat, když zabloudíme v lese?	154
III G 7	Jak můžeme zabránit vzniku požáru v lese?	155

Část 4

Ekologie

Kapitola A: Ekosystémy

IV A 1	Co je to přírodní rovnováha?	158
IV A 2	Jak si vytvoříme jednoduchý ekosystém? .	159
IV A 3	Co je biologická rozmanitost?	160
IV A 4	Jak jsou řízeny živočišné populace? . . .	161
IV A 5	Jak živočišná populace ovlivňuje svou velikost?	162
IV A 6	Jak lidé ničí své prostředí?	163
IV A 7	Jsou někteří živočišové ohrožení vyhubením?	164
IV A 8	Co je populační exploze?	165
IV A 9	Je dostatek potravy pro všechny lidi na světě?	166

Kapitola B: Zachování přírody

IV B 1	Jak tekoucí voda ovlivňuje půdu?	167
IV B 2	Jak pohyb vzduchu ovlivňuje půdu? . . .	168
IV B 3	Jak zachováme půdu a pole?	169
IV B 4	Jak uchováme surovinné zdroje?	170
IV B 5	Jak si zachovat zdroje potravy?	171
IV B 6	Jak můžeme chránit vodu?	172
IV B 7	Jak můžeme zachránit oceány?	173
IV B 8	Jak zachováme čistý vzduch?	174
IV B 9	Jak můžeme zachovat energii?	175
IV B 10	Jak můžeme zachránit divoká zvířata? .	176

Kapitola C: Znečištění

IV C 1	Znáte různé typy znečištění?	177
--------	--	-----

IV C 2	Jaké nečistoty jsou ve vzduchu?	178
IV C 3	Co je smog?	179
IV C 4	Jak auta znečišťují ovzduší?	180
IV C 5	Jak lidská činnost a průmysl znečišťují ovzduší?	181
IV C 6	Jak domácnosti přispívají ke znečištění vzduchu?	182
IV C 7	Jsou znečištěná jezera, rybníky a řeky? .	183
IV C 8	Jak znečištění ovlivňuje potravní řetězec?	184
IV C 9	Znečišťují jaderné elektrárny vzduch? . .	185
IV C 10	Co je to globální oteplení Země (skleníkový efekt)?	186
IV C 11	Co je to globální ochlazení?	187
IV C 12	Jaké jsou problémy s ozonem?	188
IV C 13	Co způsobují kyselé deště?	189

Kapitola D: Řešení ekologických problémů

IV D 1	Jak se nejlépe zbavovat netoxických odpadů?	190
IV D 2	Co je recyklace?	191
IV D 3	Jaké způsoby přepravy jsou ekologičtější než automobil?	192
IV D 4	Jak můžeme pomoci při řešení problému znečištění?	193
IV D 5	Jak chráníme volnou přírodu?	195
IV D 6	Jak můžeme chránit moře a pobřeží? . . .	196
IV D 7	Co znamená „trvale udržitelný“?	197